

Průzkum ukazuje, že Středoevropané odmítají americký narativ o svobodě projevu

Nová zjištění vyvracejí tvrzení o „cenzuře“ v digitální politice EU – obyvatelé vyjadřují jasnou podporu inteligentní regulaci sociálních sítí s cílem chránit svobodu médií a veřejnou debatu

Praha/Bratislava – Nový rozsáhlý průzkum mezi obyvateli zemí střední Evropy zásadním způsobem vyvrací tvrzení části politického a technologického establishmentu USA o údajné „institucionální cenzuře“ v EU. Zjištění průzkumu naopak ukazují, že existuje široká podpora veřejnosti pro transparentní a účinnou regulaci sociálních sítí s cílem ochránit svobodu projevu a integritu demokracie.

Letošní ročník průzkumu Media Freedom Poll v zemích V4, jehož zadavatelem jsou Rada pro redakční nezávislost a nadace Bakala Foundation, byl proveden mezi respondenty v Polsku, Maďarsku, České republice a na Slovensku. Ukazuje, že veřejnost v drtivé většině podporuje opatření, jež mají zvýšit odpovědnost platforem sociálních sítí, a to zejména v reakci na nenávistné projevy, kyberšikanu, dezinformace a škodlivý obsah.

„Středoevropané neodmítají svobodu projevu jako takovou, pouze chtějí záruky, že projev skutečně zůstane svobodný,“ uvedla Tessa Szyszkowitz, předsedkyně Rady pro redakční nezávislost. „Dnešní digitální prostředí vyžaduje ochranu proti manipulaci ze stran algoritmů, extremismu a dezinformací vytvářených pro zisk. Občané stále častěji vnímají zásahy ze strany EU nikoliv jako překročení pravomocí, ale jako nezbytnou ochranu demokracie.“

Mezi klíčová zjištění patří:

- Téměř 90 % lidí napříč regionem požaduje, aby platformy rozhodně jednaly v reakci na nenávistné projevy, kyberšikanu a obsah propagující sebepoškozování.
- 67 % lidí podporuje opatření proti šíření dezinformací.
- 66 % věří, že digitální platformy by měly upřednostňovat důvěryhodné zdroje informací.
- 61 % souhlasí, že digitální platformy by měly být transparentní, pokud jde o rozhodnutí o prioritizaci nebo potlačení obsahu.

Nejpreferovanější formou intervence je odstranění škodlivého obsahu následované omezením jeho viditelnosti a připojením kontextových informací – což ukazuje silnou podporu jasné a rozhodné akce.

Podpora opatření EU vůči vládám, které podkopávají svobodu médií:

- Polsko: 65 %
- Maďarsko: 60 %
- Slovensko: 57 %
- Česká republika: 55 %

Podpora dohledu EU nad globálními digitálními platformami:

- Polsko: 66 % podporuje, pouze 10 % je proti
- Maďarsko: 63 % podporuje, pouze 8 % je proti
- Slovensko: 56 % podporuje, 15 % je proti
- Česká republika: 55 % podporuje, 17 % je proti

Měnící se perspektiva: Vliv USA je považován za větší hrozbu než Čína

Možná nejvýznamnějším zjištěním průzkumu je významný posun: respondenti dnes vnímají vliv Spojených států na digitální diskurz jako větší hrozbu než vliv Číny – obavy z USA prudce vzrostly na 59 % ve srovnání s 58 % v případě Číny. Tento posun je zvláště výrazný mezi mladými lidmi (generace Z, tedy věk 18–24 let), jejichž obavy z USA dramaticky vzrostly z 32 % v roce 2024 na 58 % v letošním roce.

„Tato zjištění značně zpochybňují narativy, jež zaznívají z Washingtonu a Silicon Valley,“ uvedla Szyszkowitz. „Data hovoří jasně: Středoevropané mají velké obavy z dezinformací, nenávistných projevů a digitální manipulace, nikoliv z regulací. Očekávají, že orgány EU budou rozhodně jednat na ochranu demokratických svobod v digitálním věku.“

Tisková konference a debata:

Tisková konference s předními představiteli médií z regionu se uskuteční v 11.00 SEČ v pondělí 12. května 2025 na adrese FACH, Ventúrska 10, Bratislava, Slovensko. Akce bude přenášena živě na mediafreedompoll.com.

Informace pro média:

Tisková konference

- Datum a čas: pondělí 12. května 2025, 11.00 SEČ
- Místo: FACH, Ventúrska 10, Bratislava, Slovakia
- Přímý přenos: mediafreedompoll.com

Řečníci:

- Tessa Szyszkowitz, předsedkyně **Rady pro redakční nezávislost**
- Dr. Václav Štětka, **Loughborough University**
- Pavol Szalai, **Reportéři bez hranic**
- Misha Glenny, rektor **Institutu pro humanitní vědy** ve Vídni
- Alexander Dworzak, **Reportéři bez hranic**
- Beáta Balogová, **SME**, Slovensko
- Veronika Munk, **Denník N**, Slovensko
- Márton Gergely, **HVG**, Maďarsko
- Michał Olszewski, **Gazeta Wyborcza**, Polsko
- Martin Ehl, **Hospodářské noviny**, Česká republika
- Alexandra Borchardt, mediální výzkumnice a novinářka

Data pocházejí ze čtvrtého ročníku průzkumu, který si objednala Rada pro redakční nezávislost (CEI) a který realizovala agentura Median mezi 31. březnem a 22. dubnem 2025 prostřednictvím online panelového dotazování a telefonických rozhovorů. Celkový vzorek tvořilo 4 112 respondentů ve věku 18 a více let. Průzkum podpořila nadace Bakala Foundation.

Rada pro redakční nezávislost, kterou zřídil mediální dům Economia, chrání redakční svobodu a podporuje profesionální žurnalistiku bez vnějších zásahů.

Nadace Bakala Foundation podporuje svobodná a nezávislá média prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy, aby posílila novinářskou integritu ve střední Evropě.

Další informace poskytnou:

- Odborný garant průzkumu: Dr. Václav Štětka | v.stetka@lboro.ac.uk | +44 7575 870309
- Logistika tiskové konference: Hana Schreibová | hana.schreibova@economia.cz